

Og solen går sin gang ... Ugebrev nr. 9, 4. august 2002

Sæsonens første mosebøllebær sidder sødmefyldte på de små lave buske, men man skal kende stederne for at være heldig i sin søgen. Sortebærrerne er også solmodne nu, men vil smage bedst efter den første nattefrost, som endnu lader vente på sig. De sidste vadefugleunger, som er resultatet af omlæg efter rævens plyndringstogter, er snart flyvefærdige, men når alligevel langt omkring.

Forleden, da jeg var på en af mine mange linjetransekter efter lemmingernes vinterreder, stødte jeg på en voksen sandløber, som meget bevist forsøgte at lokke mig nordpå. Den hoppede jeg ikke på og gik i modsat retning i håbet om at finde ungerne, så der kunne komme supplerende data til årets fugleopgørelse. Ganske rigtigt, efter få meter rejste 3 dununger sig fra sædet mellem de våde tuer og pilede det bedste de havde lært efter den voksne. Der var mindst én, der havde ring om benet, så jeg var vis på, at Hans Meltofte havde haft fat i den for ikke så længe siden. Da vi sammen så på kortet over sandløberne, var den nærmeste mulighed et kuld, der kom til verden mere end 1 km væk ugen før. Ynglesæsonen har været lang for vadefuglene, og de står allerede i et relativt stort antal nede på vadepladerne i deltaerne, hvor de registreres hver tredje dag fra og med 20. juli, og indtil vi lukker og slukker 1. september.

Årets ulv har også indfundet sig. Med våd pels på bugen efter at have krydset Zackenbergelven passerede den stationen i 100 meters afstand. Det var igen en morgenbegivenhed, der kunne få folk ud af fjerene. Det er altid betagende at opleve den arktiske tundras toprovdyr, som vel at mærke ikke ser spor frygtindgydende ud. Det er ikke hvert år, vi ser polarulv, men sporene fra den har vi altid på listen, og det er ikke usandsynligt, at det er ulve, der har nedlagt fire ud af de fem moskusokser, vi har fundet resterne af i år.

I sidste ugebrev beskrev Kristian moskusokse-flytællingen og i den forgangne uge er Line og jeg blevet færdige med rekognosceringen af de 200 kvadratkilometer, som vi dækker hvert år. Specielt i år var antallet af okser fra denne optælling ventet med spænding, da det ville virke som en kontrol og rettesnor for evalueringen af flytællingen. Det hele blev foretaget inde for en 8 dages periode, og det er således muligt at adskille antallet af dobbeltregistreringer. Opgørelsen fra vandreturene løb op i 173, hvoraf 21 var kalve fra i år. Dette antal ligger fint inden for, hvad vi har set de sidste 4 år. Efter at have fratrukket 89 observationer som dobbelt-registrering nåede vi et totaltal for flytælling og den mere jordnære rekognoscering. Det endte med 368 moskusokser på Wollaston Forland og A.P. Olsens Land. Et område som tilsammen dækker et område på størrelse med Fyn.

Det var så et minimumsantal, noget ganske andet er, hvad der så reelt er i området. Nu har jeg gransket kortet, skønnet fejlmarginen i optællingen fra flyet på de enkelte strækninger og gjort rigelig brug af mit efterhånden gode lokalkendskab til moskusokseområderne. Alt i alt anslår jeg herefter bestanden til 645 moskusokser. Som en sidste check af dette tal slog jeg op i en rapport fra 1992 udgivet af Grønlands Naturinstitut, som områdevis vurderede bestanden af moskusokser i hele den Nord- og Nordøstgrønlandske Nationalpark. Heri opgjordes bestanden for vores område til at ligge på 5-800 dyr ud af en samlet nord- og nordøstgrønlandsk bestand på mellem 9.335 og 12.395 dyr. Det styrker troen på at mit bud ikke er helt hen i vejret og ydermere, at bestanden virker stabil.

I en stor kasse midt på gulvet har vi for sommeren taget en lille halsbåndlemming til os. Den blev håndfanget midt mellem husene på stationen 23. juli og vejede 15 g. Ned langs ryggen havde hun en sort stribe, som kun ungerne har, og jeg gætter på, at hun er født omkring 2. juli. Vi fodrer hende flere gange daglig med friske planter, som vi naturtro sætter ned i gruset i kassen. Hun spiser godt og har taget lidt over et gram på om dagen. Vi lærer en del af hende og hun har ikke mindst løst en gåde, som vi spekuleret på i flere år. Ved optællingerne af blomster og frøstande af fjeldvalmue i vores permanente felter har vi ofte set at frøkapslen mangler. Den er blevet bidt af i en højde af ca. 15-20 cm. Vores første indskydelse var moskusokser, men det harmonerede ikke helt med antallet af moskusokser i netop de områder på det tidspunkt. Nu kunne Petra, som vi har kaldt vores lille lemming, vise os hvordan hun strækker sig op ad stænglen og bøjer den så langt ned, at hun kan få fat i frøkapslen og bide den af, hvorefter stænglen rejser sig igen. Lidt gammeldags naturhistorisk nysgerrighed er nu ikke af vejen midt i en tid, hvor hårdkogt videnskab helst arbejder med fem decimaler.

Solen forsvinder nu hver nat bag bjergene mod nord, og der kan anes en svag rødmen på nattehimlen. Det varsler en utrolig smuk tid og skæringsdatoen 12. august, hvor solen for første gang går under horisonten i nord.

/Thomas B. Berg